

СЕКЦІЯ 1 ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

---

*Вареник В.В.,
аспірант кафедри економіки, фінансів та обліку,
Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет», м. Київ*

*Польова Н.М., к.е.н, доц.,
Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет», м. Київ*

ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ У ПРОВЕДЕННІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ЯК ПРОТИДІЯ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Система фінансового моніторингу кожної країни базується в першу чергу на законодавстві країни, яке регламентує здійснення фінансового моніторингу у фінансовій системі. Для України базовим законодавчим актом в сфері фінансового моніторингу виступає Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361 ІХ). В 2022 році в даний закон було внесено 6 змін. Найголовніші з них містилися в Законі України № 2257-ІХ від 12.05.2022; Законі України № 2571-ІХ від 06.09.2022; Законі України № 2736-ІХ від 04.11.2022.

Згідно Закону України № 2257-ІХ від 12.05.2022 виключено зобов'язання суб'єкту первинного фінансового моніторингу встановлювати неприйнятно високий ризик ділових відносин для особи з санкційного списку. Тобто тепер для таких клієнтів треба встановлювати високий рівень ризику. Раніше щодо таких осіб існувала колізія законодавства, оскільки в різних частинах Закону № 361 ІХ містилися вимоги по встановленню як високого рівню ризику, так і неприйнятно високого рівню ризику.

Згідно Закону України № 2571-ІХ від 06.09.2022 у разі виявлення суб'єктом первинного фінансового моніторингу розбіжностей між відомостями про кінцевих

бенефіціарних власників та структурою власності юридичної особи, що наявні в СПФМ та які вказані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, установа має повідомляти про такі розбіжності держателя ЄДР (тобто Міністерство юстиції України), а не Держфінмоніторинг України. Визначено, що до СПФМ може бути застосований штраф за неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання держателю ЄДР недостовірної інформації, передбаченої цим Законом, у розмірі до 20 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (340 000 грн.). Закон набрав чинності 29 грудня 2022 року, (крім абзацу другого підпункту 3 пункту 7 розділу I цього Закону, який набирає чинності з дня набрання чинності нормативно-правовим актом, яким встановлюється порядок передачі Держателем ЄДР інформації про СПФМ, який виявив розбіжності, до спеціально уповноваженого органу) [1].

Згідно Закону України № 2736-IX від 04.11.2022 зменшено строк статусу ПЕП (політично значущі особи – Politically Exposed Persons) з довічного до 3-х років після залишення посади. Також розширено перелік високоризикових клієнтів СПФМ громадянами та юридичними особами, які є резидентами держави, що здійснює збройну агресію проти України (крім громадян росії та/або білорусі, яким надано статус учасника бойових дій після 14 квітня 2014 року). Крім того, згідно даного Закону, СПФМ повинен подавати на запит спеціально уповноваженого органу, що вчинений в межах його повноважень, додаткову інформацію, що може бути пов'язана з фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, з колабораційною діяльністю, пособництвом державі-агресору, найманством або державною зрадою, а також інформацію, що може бути пов'язана із зупиненням фінансових операцій, замороженням активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, відповідно до

цього Закону – протягом одного робочого дня з дня надходження запиту. Також закон 2736-IX встановлює обов'язок для СПФМ звітувати в Держфінмоніторинг про порогові операції (400 тисяч гривень і більше) із суб'єктами, пов'язаними з росією та/або білоруссю. Новелою закону також є недопущення до керівництва та управління СПФМ осіб, які є громадянами росії та/або білорусі. Закон набрав чинності 19 листопада 2022 року.

Крім того, норми Закону реалізують рекомендації зазначені у Висновку Єврокомісії щодо заявки України на членство в ЄС, у частині забезпечення відповідності законодавства щодо боротьби з відмиванням грошей стандартам FATF. Зокрема передбачено:

- удосконалення регулювання і нагляду за спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу (усувається обмеження щодо застосування фінансових санкцій до СПФМ);

- віднесення до суб'єктів первинного фінансового моніторингу торгівців творами мистецтва і посередників в такій торгівлі, і суб'єктів господарювання, які надають посередницькі чи консультаційні послуги щодо оренди нерухомого майна, але якщо щомісячна сума орендної плати становить 400 тисяч гривень і більше. Державне регулювання і нагляд за цими особами доручено Мінфіну [2].

Реалізація норм Закону № 2736 сприятиме виявленню та зупиненню фінансових операцій пов'язаних з державами, які здійснюють збройну агресію проти України, а також покращить відповідність національного законодавства міжнародним стандартам у сфері запобігання та протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n831> (дата звернення: 10.05.2023).

2. Кознова О.Громадяни росії та білорусі більше не зможуть керувати фінустановами: Закон про впровадження стандартів FATF підписано // LIGAZAKONБізнес. URL:https://biz.ligazakon.net/news/215464_gromadyani-ros-ta-blorus-blshe-ne-zmozhut-keruvati-fnustanovami-zakon-pro-vprovadzheniya-standartv-fatf-pdpisano (дата звернення: 10.05.2023).

*Диха М. В., д.е.н, професор,
професор кафедри економіки, аналітики,
моделювання та інформаційних технологій в бізнесі
Хмельницький національний університет, м. Хмельницький*

*Гордійчук В.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 051 «Економіка»
Хмельницький національний університет, м. Хмельницький*

ВИКЛИКИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Еволюційно-ретроспективний аспект становлення та розвитку ринку праці, бачення науковців щодо функціонування ринку праці, авторське трактування категорії «ринок праці» та значимість ефективного функціонування ринку праці у забезпеченні соціально-економічного розвитку національної економіки висвітлено у публікації [1].

Від початку повномасштабного вторгнення росії на територію України виклики та загрози для функціонування національної економіки, для усіх сфер життєдіяльності, для кожної окремої людини є очевидними. Суттєвих змін зазнав також ринок праці. Причинно-наслідкові зв'язки різних підсистем обумовлюють